

Bruxelles, 29. svibnja 2026.
(OR. en)

9837/26

RECH 248
COMPET 642
IND 373
MI 551
EDUC 187
TELECOM 276
ENER 290
ENV 584
AGRI 434
TRANS 355
SAN 361
ATO 23

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	28. svibnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 255 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU Godišnje izvješće o aktivnostima istraživanja i tehnološkog razvoja u Europskoj uniji i praćenju programa Obzor Europa za 2025.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 255 final.

Priloženo: COM(2026) 255 final

Bruxelles, 28.5.2026.
COM(2026) 255 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće o aktivnostima istraživanja i tehnološkog razvoja u Europskoj uniji i praćenju programa Obzor Europa za 2025.

1. KONTEKST

Ovo izvješće donosi pregled najvažnijih aktivnosti EU-a u području istraživanja i inovacija te praćenja programa Obzor Europa i programa Euratoma za istraživanja i osposobljavanje 2025.

Sastavljeno je u skladu s člankom 190. [Ugovora o funkcioniranju Europske unije](#) (UFEU) i člankom 7. [Ugovora o Euratomu](#), u vezi s člankom 50. [Uredbe \(EU\) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa](#) i s člankom 12. [Uredbe Vijeća \(Euratom\) 2021/765 o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju](#).

2. POLITIČKI KONTEKST I RAZVOJ POLITIKA

Istraživanje i inovacije bili su 2025. važni čimbenici u postizanju napretka u provedbi važnih inicijativa EU-a i imali ključnu ulogu u jačanju konkurentnosti. U sljedećem odjeljku detaljno se razmatra transformativni učinak tih kretanja u svim sektorima, što potvrđuje predanost EU-a poticanju gospodarstva usmjerenog na inovacije.

2.1. Održivo blagostanje, jedinstveno tržište i konkurentnost Europe

U svibnju je pokrenuta inicijativa [Odaberi Europu](#) s ciljem da Europa postane **najprivlačnije odredište za istraživače**. [Strategijom EU-a za start-up i scale-up poduzeća](#) nastoji se postići da EU postane vodeće središte za tehnološka *start-up i scale-up* poduzeća. Komisija je donijela i [Europsku strategiju za istraživačku i tehnološku infrastrukturu](#) kako bi potaknula razvoj vrhunske infrastrukture koja je pristupačna i usklađena s potrebama industrije.

Glavna tema [europskog semestra 2025.](#) bili su prioriteti utvrđeni u Kompasu konkurentnosti, među ostalim premošćivanje inovacijskog jaza. U skladu s tim prioritetom 26 država članica primilo je preporuku za pojedinu zemlju o istraživanju i inovacijama.

Na sektorskoj razini Komisija je surađivala s relevantnim partnerskim udruženjima u području cestovnog prometa i baterija na temelju memoranduma o razumijevanju i njegovih rezultata kako bi provela aktivnosti istraživanja i inovacija iz novog [Industrijskog akcijskog plana za europski automobilski sektor](#). Istraživanje i inovacije pridonijeli su i novom prijedlogu Akta EU-a o svemiru, čiji je cilj potaknuti inovacije i stabilno poslovno okruženje. Osim toga, Komisija je objavila Komunikaciju u kojoj se iznosi vizija europskog svemirskog gospodarstva. Komisija je donijela [Viziju za poljoprivredu i hranu](#), u kojoj se ističe da su istraživanje i inovacije pokretači privlačnog, konkurentnog i pravednog poljoprivredno-prehrambenog sustava. [Akcijski plan za kemijsku industriju](#) potiče inovacije u cilju jačanja njezine konkurentnosti, održivosti i otpornosti. Komisija je donijela novu [Strategiju EU-a za biogospodarstvo](#) i [Europski akt o biotehnologiji](#), koji uključuju aspekte koji se odnose na zelene tehnologije i konkurentnost u području hrane i zdravlja.

Nadalje, Komisija je donijela [Strategiju za biološke znanosti](#) za pozicioniranje EU-a kao globalnog središta inovacija u području zdravlja, biotehnologije, prehrambenih sustava i zelene proizvodnje do 2030.

Istraživanje i inovacije pridonijeli su i [novom europskom Bauhausu](#), kojim se podupiru projekti za preobrazbu izgrađenog okoliša u četvrtima. U [Komunikaciji o novom europskom Bauhausu](#) i [Prijedlogu preporuke Vijeća o novom europskom Bauhausu](#) prepoznaje se doprinos projekata novog europskog Bauhauusa istraživanju i inovacijama.

2.2. Strateška autonomija, obrana i sigurnost

Sigurnost i otpornost, kao i konkurentnost, prioriteti su politike koji su usko povezani s inovacijama. U sljedećim strategijama politike, koje je Komisija predstavila 2025., istraživanje, inovacije i tehnologija s dvojnog namjenom utvrđeni su kao ključni aspekti:

- [Europska strategija za Uniju pripravnosti](#),
- [ProtectEU – Europska strategija unutarnje sigurnosti](#),
- bijela knjiga o [europskoj obrambenoj pripravnosti do 2030.](#), na temelju koje je donesen [Plan za obrambenu pripravnost do 2030.](#),
- Plan za [transformaciju obrambene industrije EU-a](#).

U njima se ističe važnost iskorištavanja šireg europskog ekosustava civilnih istraživanja i inovacija u području duboke tehnologije za obrambenu pripravnost.

U okviru [skupnog minipaketa za obrambenu pripravnost](#) suzakonodavci su postigli privremeni dogovor o proširenju područja primjene [Platforme za strateške tehnologije za Europu \(STEP\)](#) kako bi se obuhvatile obrambene tehnologije i omogućilo da se iz [Akceleratora Europskog vijeća za inovacije \(EIC\)](#) podupiru inovacije u području tehnologija dvojne namjene i obrane. Preispitivanjem kohezijske politike u sredini programskog razdoblja 2025. ojačana je potpora ulaganjima u okviru STEP-a i stvorene su nove mogućnosti za integraciju novih prioriteta u području istraživanja i inovacija u kohezijske programe.

2.3. Zelena tranzicija

Komisija je pospješila zelenu tranziciju EU-a koordiniranim industrijskim, okolišnim i istraživačkim inicijativama kojima se nastoji postići da **dekarbonizacija** bude pokretač konkurentnosti. Komisija je u veljači pokrenula [Plan za čistu industriju](#), u kojem su utvrđene mjere za energetski intenzivne industrije, čiste tehnologije i kružnost. Istodobno je provedena reforma Istraživačkog fonda za ugljen i čelik kako bi se pojednostavnila i ubrzala ulaganja u istraživanje i inovacije kojima se podupire dekarbonizacija sektora ugljena i čelika.

Mjere u području **bioraznolikosti, voda, oceana i onečišćenja** uključivale su integrirane pristupe temeljene na inovacijama. Jedan je od primjera u području bioraznolikosti novi [Akt o praćenju tla](#), kojim se podupire cilj postizanja zdravih tla do 2050. U okviru [Europske strategije za otpornost vodoopskrbe](#) promiče se sigurnost opskrbe vodom na temelju obnove vodnog ciklusa, gospodarstva koje pametno upravlja vodom i pristupa

čistoj i priušljivoj vodi za sve. U [Europskom paktu o oceanima](#) prioritet se daje istraživanju oceana, vještinama i inovacijama.

Klimatska i energetska politika i dalje se u velikoj mjeri oslanjaju na znanost i inovacije. Među novim inicijativama 2025. bila je objava [strateškog programa za istraživanja i inovacije u području zdravlja i klimatskih promjena](#). Kad je riječ o energiji, [Akcijski plan za priuštivu energiju](#), [Izvešće o napretku u području konkurentnosti tehnologija čiste energije za 2025.](#), [Komunikacija o inovativnim tehnologijama za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora](#) i [Paket mjera za europske mreže](#) pridonijeli su jačanju uloge inovacija u ubrzavanju troškovno učinkovitog uvođenja čiste energije.

2.4. Umjetna inteligencija i digitalna tranzicija

Komisija je u listopadu donijela [Europsku strategiju za umjetnu inteligenciju u znanosti](#). Vodeći je projekt osnivanje virtualnog instituta Resursa za UI znanost u Europi (RAISE), koji će objediniti i povezati europske talente i izvrsnost u području znanosti, računalnu snagu, znanstvene podatke i financiranje istraživanja.

Rad u području istraživanja i inovacija temeljio se i na sljedećim aktivnostima u području digitalne tehnologije:

- kad je riječ o **umjetnoj inteligenciji**, Komisija se nakon donošenja regulative okrenula konkretnoj provedbi te je donijela [Akcijski plan za kontinent umjetne inteligencije](#) i [Strategiju za primjenu umjetne inteligencije](#). Nakon najave inicijative [InvestAI](#) EU je [proširio mrežu tvornica umjetne inteligencije](#), čime je učvrstio svoju viziju Europe kao kontinenta umjetne inteligencije i postavio temelj za buduće gigatvornice umjetne inteligencije,
- kad je riječ o **kvantnoj tehnologiji**, Komisija je predstavila [Strategiju za kvantnu Europu](#), kojoj je cilj da Europa do 2030. postane globalni predvodnik u tom području,
- **Oblak za suradnju u području europske kulturne baštine** proširen je i sad uključuje 187 partnerskih organizacija iz svih država članica i zemalja pridruženih programu Obzor Europa,
- na Konferenciji Ujedinjenih naroda o oceanima održanoj u lipnju predsjednica von der Leyen predstavila je projekt [Europski digitalni blizanac oceana](#),
- donesena je [Međunarodna digitalna strategija](#), kojom se nastoje ojačati tehnološka konkurentnost i inovacijski kapacitet EU-a u suradnji s partnerima i saveznicima.

2.5. Partnerstvo s državama članicama

U području istraživanja i inovacija u okviru **Mehanizma za oporavak i otpornost** ostvarena je 351 ključna etapa i ciljna vrijednost. Prema posebnoj [studiji o istraživanju i inovacijama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost](#) model tog mehanizma pokazao se djelotvornim u poticanju ulaganja u istraživanje i inovacije te transformativnih reformi u cijelom EU-a. Kad je riječ o sinergijama s kohezijskom politikom, Malta i Litva prenose proračunska sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj u program Obzor Europa.

Tijekom godine bilateralne rasprave između Komisije i država članica intenzivirane su **pojačanim dijalozima** s Danskom, Bugarskom, Portugalom, Finskom i Španjolskom. Nadalje, **Instrumentom za političku podršku** nastavilo se pomagati državama članicama i pridruženim zemljama u reformi njihovih sustava istraživanja i inovacija. Zaključene su posebne aktivnosti za Bugarsku, Češku, Finsku i Ukrajinu. Održane su vježbe uzajamnog učenja o temama istraživačkih karijera, nacionalnih politika o umjetnoj inteligenciji u znanosti, premošćivanja jaza između znanosti i politike te sudjelovanja javnosti u istraživanju i inovacijama, a u njima je sudjelovao velik broj zemalja. Osim toga, objavljeno je trogodišnje [izvješće *She Figures*](#) kako bi se poduprlo države članice i dionike u poboljšanju rodne ravnopravnosti u europskom istraživačkom prostoru.

Pokrenut je novi [Kompas politike u području znanosti, tehnologije i inovacija](#) Europske komisije i **OECD-a**, koji objedinjuje podatke o inicijativama politike i trendovima u području istraživanja i inovacija na jedinstvenoj platformi.

2.6. Globalna Europa

EU je nastavio podupirati oporavak **Ukrajine** pokretanjem Međunarodne koalicije za znanost, istraživanje i inovacije u Ukrajini, zajedno s Ukrajinom, Italijom i UNESCO-om.

Partnerstva sa zemljama **Afrike** i **Sredozemlja** također su ojačana, ponajprije pregovorima o sporazumu o znanosti i tehnologiji između EU-a i **Nigerije** te obnovom sporazuma o partnerstvu PRIMA s **Jordanom, Libanom i Marokom**. Proširena je strateška suradnja s važnim globalnim partnerima, među ostalim u okviru Vijeća za trgovinu i tehnologiju EU-a i **Indije**. Suradnja s **latinoameričkim i karipskim državama** dobila je zamah zahvaljujući održavanju prvog ministarskog sastanka EU-a i CELAC-a o istraživanju i inovacijama.

Godina je započela uspješnom obnovom Sporazuma o znanosti i tehnologiji između **EU-a i SAD-a**, no naknadne promjene politike SAD-a utjecale su na ključna područja kao što je djelovanje u području klime. U tom je kontekstu EU održavao otvoreni dijalog i ojačao multilateralne inicijative, osobito u području klime i promatranja oceana.

Na tu predanost **multilateralizmu** upućuju donošenje paketa mjera skupine G-20 u Tshwaneu, kojim se promiču otvorene inovacije, te ojačana uloga EU-a u globalnoj znanstvenoj diplomaciji. Osim toga, Komisija je supredsjedala Globalnim forumom Skupine za promatranje Zemlje 2025. i predsjedala [Sveatlantskim savezom za istraživanje oceana i inovacije](#). Komisija je u rujnu organizirala forum saveza, na kojem su pokrenuti [Sveatlantska mreža lokacija za demonstraciju otpornosti obalnih područja na klimatske promjene](#) i [Plavi međugeneracijski program](#). U okviru inicijative **Misija za inovacije** EU je ubrzao prelazak na čistu energiju tako što je utvrdio 101 projekt doline vodika u 38 zemalja.

Program Obzor Europa ima ključnu ulogu u podupiranju prioritetnih područja strategije [Global Gateway](#).

2.7. Nenuklearne izravne aktivnosti koje je proveo Komisijin Zajednički istraživački centar (JRC)

JRC je objavio 824 recenzirane publikacije te 917 znanstvenih publikacija za politiku i tehničkih publikacija. Među njegovim najistaknutijim doprinosima su:

- [izvješće o perspektivama u pogledu generativne umjetne inteligencije](#) s anticipativnom analizom njezina transformativnog potencijala u EU-u, uključujući socioekonomski učinak na zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, zapošljavanje i šire,
- pokretanje novog [laboratorija JRC-a za sigurnost granica](#), mreže laboratorija koji blisko surađuju s agencijama EU-a za izvršavanje zakonodavstva,
- novo izdanje [Atlasa migracija](#), koji sadržava usklađeni pregled globalnih migracija,
- znanstveno izvješće za politiku o [iskorištavanju potencijala prelaska na kružno gospodarstvo u energetske intenzivnim industrijama](#),
- pokretanje [centra za siromaštvo u pogledu prijevoza](#), radi omogućivanja intervencija i praćenja napretka u uspostavi uključivijih prijevoznih sustava u EU-u,
- [dva nova atlasa o sitnim česticama \(PM2,5\)](#), kojima su prvi put obuhvaćeni gradovi u zemljama kandidatkinjama ili potencijalnim zemljama kandidatkinjama.

3. PROVEDBA I PRAĆENJE OBZORA EUROPA I EURATOMA

3.1. Obzor Europa 2025. – glavne točke i novosti

Godinu 2025. obilježile su značajne aktivnosti programiranja za posljednje tri godine programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. U svibnju je donesen „glavni” program rada Obzora Europa za 2025., a u prosincu „glavni” program rada za razdoblje 2026. –2027. Oba programa rada izrazito su usmjerena na pojednostavnjenje, a u okviru programa rada za razdoblje 2026. –2027. uvedeni su i horizontalni pozivi na podnošenje projektnih prijedloga u strateškim područjima.

Pridruživanje trećih zemalja Obzoru Europa

U programu sada sudjeluju 22 [pridružene zemlje](#). Tijekom godine potpisano je nekoliko sporazuma o pridruživanju: Švicarska i Egipat pridružili su se cijelom programu Obzor Europa, a Republika Koreja njegovu stupu II. Kombinirani operativni doprinos pridruženih zemalja 2025. iznosio je 3,3 milijarde EUR, a od početka okvirnog programa bilo je više od 15 500 sudjelovanja.

3.2. Pojednostavnjenje Obzora Europa

Okvir potpore EU-a za istraživanje i inovacije u 2025. je znatno pojednostavnjen.

Obzor Europa donio je niz praktičnih reformi za smanjenje administrativnog opterećenja i ubrzanje inovacija:

- Postupno je uvedeno **financiranje jednokratnim iznosima**, čime se smanjila potreba za izvješćivanjem o stvarnim troškovima i olakšalo sudjelovanje, posebno

za MSP-ove i nove sudionike. Glavni je cilj pojednostavniti administrativne postupke za korisnike i smanjiti financijske pogreške.

- U programima rada predlagao se **manji broj tema**, a opisi i tekst programa rada bili su kraći. Uvedeno je i više **otvorenih tema**, ali se zadržala strateška usmjerenost.
- Pojednostavnjeni su **zahtjevi za prijedloge**, pri čemu je za nekoliko aspekata politike trebalo dostaviti manje informacija unaprijed, čime je obrazac prijedloga skraćen.
- **Evaluacija u dvije faze** korištena je za 29 tema, što je podnositeljima zahtjeva omogućilo da prvo podnesu kraće prijedloge i pripreme potpune prijedloge samo ako prođu u drugu fazu. Mnogi od tih kratkih prijedloga ocjenjuju se naslijepo kako bi se izbjegao rizik od pristranosti.
- Povećala se **transparentnost** jer su tekstovi nacrta programa rada postali javno dostupni.

Dijalozi o provedbi i provjere stvarnog stanja omogućili su dobivanje izravnih povratnih informacija o uskim grlima u podnošenju prijedloga, evaluaciji i upravljanju bespovratnim sredstvima od *start-up* poduzeća, istraživača i inovatora, što je pridonijelo utvrđivanju prioriteta za potrebe daljnjeg pojednostavnjenja.

Provedba je pojednostavnjena **poboljšanim digitalnim alatima**. Na temelju ankete provedene među 30 000 podnositelja zahtjeva i korisnika uvedena su dodatna poboljšanja u pogledu prilagođenosti korisnicima i funkcionalnosti portala EU-a za financiranje i natječaje te je uvedena nova mobilna aplikacija „EU funding & me”.

3.3. Podaci o praćenju Obzora Europa

Mogućnosti financiranja

Izvor: sustavi Komisije za interno praćenje, 6. siječnja 2026.

U okviru 787 poziva na podnošenje prijedloga na temelju programa rada za razdoblje 2021. – 2025. obuhvaćena je ukupno 3061 istraživačka tema, s proračunom od 67,9 milijardi EUR.

Projektni prijedlozi i stope uspješnosti

Izvor: sustavi Komisije za interno praćenje, 5. siječnja 2026.

Interes za program i dalje je velik pa je u razdoblju 2021. – 2025. podneseno **148 884 prihvatljivih prijedloga**¹. Njihova ukupna kvaliteta ostala je stabilna, pri čemu je više od polovine prihvatljivih prijedloga (57 %) doseglo minimalni bodovni prag.

Do siječnja 2026. za financiranje je odabrano 21 329 prijedloga, s ukupnim procijenjenim doprinosom EU-a od 57,4 milijarde EUR. Stopa uspješnosti prijedloga smanjila se na 14 % u odnosu na 15,3 % u siječnju 2025., ali je i dalje bila viša nego u okviru programa Obzor 2020. (11,9 %).

¹ Broj prihvatljivih prijedloga podnesenih samo u okviru poziva na podnošenje prijedloga koji su zaključeni i u potpunosti ocijenjeni.

Otprilike 70 % prijedloga koji su prešli prag za financiranje nije financirano. Procjenjuje se da bi za financiranje svih takvih prijedloga podnesenih u razdoblju 2021. – 2025. bilo potrebno dodatnih 118,5 milijardi EUR.

Financirani projekti

Do kraja 2025. u okviru **19 456 sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava** dodijeljeno je **52,8 milijardi EUR**. Prosječan iznos bespovratnih sredstava ostao je nepromijenjen i iznosio je 2,7 milijuna EUR, što je više nego u okviru programa Obzor 2020. (2,3 milijuna EUR²), s prosječno šest sudionika po projektu.

Europsko vijeće za inovacije (EIC) uključuje i instrument za vlasnička ulaganja, **Fond EIC-a**, namijenjen najinovativnijim *start-up* i *scale-up* poduzećima. Osim iznosa navedenih u tablici u nastavku, u okviru Fonda EIC-a odobreno je više od 2,3 milijarde EUR vlasničkih ulaganja za korisnike programa Obzor Europa, od čega je dosad isplaćeno 931,9 milijuna EUR³.

Dio programa	Prihvatljivi prijedlozi	Prihvaćeni prijedlozi	Stopa uspješnosti prijedloga (% prihvatljivih prijedloga)	Udio kvalitetnih prijedloga (% prihvatljivih prijedloga)	Potpisani sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava	Doprinos EU-a u potpisanim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava (u milijunima EUR)	Prosječni iznos bespovratnih sredstava (u milijunima EUR)
Stup I. – Izvrsna znanost							
Europsko istraživačko vijeće (ERC)	41 431	5781	14 %	27 %	5651	10 199	1,8
Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA)	56 730	8152	14 %	82 %	6692	3893	0,6
Istraživačke infrastrukture	402	170	42 %	86 %	179	1230	6,9
Stup II. – Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost							
Klaster 1 – Zdravlje	2753	640	23 %	55 %	657	5269	8
Klaster 2 – Kultura, kreativnost i uključivo društvo	2460	339	14 %	59 %	350	1178	3,4
Klaster 3 – Civilna sigurnost za društvo	1533	183	12 %	64 %	194	820	4,2
Klaster 4 – Digitalizacija, industrija	6947	1287	19 %	74 %	1169	8426	7,2

² Instrument za MSP-ove nije uključen.

³ Za više informacija o pothvatima koje podupire Fond EIC-a vidjeti [Izvjешće o učinku EIC-a za 2025.](#)

Dio programa	Prihvatljivi prijedlozi	Prihvaćeni prijedlozi	Stopa uspješnosti prijedloga (% prihvatljivih prijedloga)	Udio kvalitetnih prijedloga (% prihvatljivih prijedloga)	Potpisani sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava	Doprinos EU-a u potpisanim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava (u milijunima EUR)	Prosječni iznos bespovratnih sredstava (u milijunima EUR)
i svemir							
Klaster 5 – Klima, energija i mobilnost (uključujući Instrument za novi europski Bauhaus)	7093	1264	18 %	61 %	1311	9135	7
Klaster 6 – Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš	4114	845	21 %	71 %	839	4938	5,9
Stup III. – Inovativna Europa							
Europsko vijeće za inovacije (EIC)	20 340	1417	7 %	33 %	1330	3532	2,7
Europski inovacijski ekosustavi	1502	275	18 %	58 %	282	304	1,1
Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) ⁴	40	36	90 %	100 %	35	2115	60,4
Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora							
Širenje sudjelovanja i izvrsnosti	3165	831	26 %	77 %	657	1487	2,3
Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija	374	109	29 %	69 %	110	236	2,1
Ukupno za Obzor Europa	148 884	21 329	14 %	57 %	19 456	52 760	2,7

Tablica 1 Prijedlozi i potpisani sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava po dijelu programa u razdoblju 2021. – 2025. (izvor: podaci platforme Horizon Dashboard o prijedlozima i projektima na dan 5. siječnja 2026.)

⁴ Ta se brojka odnosi samo na bespovratna sredstva za osnivanje zajednica znanja i inovacija EIT-a, kojima se zatim daje zadatak provedbe aktivnosti.

Ostvarenje prioriteta politika EU-a

Izvor: Sažetak rezultata programa Obzor Europa

Istraživanja i inovacije imaju važnu ulogu u ubrzanju zelene tranzicije. Obzor Europa zasad je na dobrom putu da ostvari cilj od 35 % rashoda dodijeljenih za borbu protiv klimatskih promjena, a trebat će poduzeti dodatne mjere kako bi se postigao cilj od 10 % rashoda za bioraznolikost za razdoblje 2026. – 2027.

Osim toga, projektima čiji je glavni cilj poboljšanje rodne ravnopravnosti 2025. dodijeljeno je približno 58,7 milijuna EUR, dok je projektima koji doprinose rodnoj ravnopravnosti dodijeljeno 1848 milijuna EUR.

Podnositelji zahtjeva i korisnici

Izvor: sustavi Komisije za interno praćenje, 5. siječnja 2026.

Projekti potpisani u prvih pet godina programa uključuju **31 006 sudionika iz 175 zemalja**, od čega MSP-ovi čine 35 % sudionika⁵ U prosjeku svaki sudionik sudjeluje u 3,9 projekata.

Novi sudionici u programu („novi sudionici”) čine 55 % svih sudionika, u usporedbi s 54 % prije godinu dana. Stopa sudjelovanja novih sudionika (tj. prosječan broj projekata kojima se pridružio svaki sudionik) niža je od stope sudjelovanja onih koji nisu novi sudionici (1,2 u odnosu na 5). Novi sudionici uglavnom dolaze iz privatnog sektora, od kojih su mnogi MSP-ovi, te im je dosad dodijeljeno 16,7 % svih sredstava iz programa Obzor Europa.

Najveći udio sudionika dolazi iz visokih učilišta (35 %), koja primaju najveći financijski doprinos (19 milijardi EUR). Slijede subjekti iz privatnog sektora i istraživačke organizacije s 30 % odnosno 22 % udjela, koji primaju 13,5 milijardi EUR odnosno 14 milijardi EUR.

Sudionici iz država članica čine 80 % svih podnesenih prihvatljivih zahtjeva, a 19 % sudionika dolazi iz zemalja širenja. Ukupno je državama članicama dodijeljeno 47,3 milijardi EUR, odnosno 89,6 % sredstava. Državama članicama širenja⁶ dodijeljeno je 13,1 % sredstava, što je veći udio nego za iste zemlje u okviru programa Obzor 2020.

Metoda izvješćivanja za pridružene zemlje u programu Obzor Europa prilagođena je u tablici u nastavku kako bi se uzeo u obzir datum stupanja na snagu sporazuma o pridruživanju.

Skupina zemalja	Zahtjevi u prihvatljivim prijedlozima	% ukupnog broja zahtjeva	Stopa uspješnosti zahtjeva	Sudjelovanje u potpisanim sporazumima o dodjeli bespovrat	% svih sudionika	Doprinos EU-a u potpisanim sporazumima o dodjeli bespovra	% ukupnog doprinosa EU-a u potpisanim sporazumima o
-----------------	---------------------------------------	--------------------------	----------------------------	---	------------------	---	---

⁵ Pojedinačnih sudionika.

⁶ Samo države članice (Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Hrvatska, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka).

			njih sredstava		njih sredstava (u milijunima EUR)		dodjeli bespovratnih sredstava
Države članice	518 481	80 %	18 %	99 895	83 %	47 292	89 %
<i>Zemlje koje nisu zemlje širenja</i>	395 074	61 %	19 %	79 093	66 %	40 371	76 %
<i>Zemlje širenja</i>	123 407	19 %	16 %	20 802	17 %	6 921	13 %
Pridružena zemlja (bez Švicarske)	61 637	10 %	15 %	8613	7 %	4470	8,5 %
Švicarska – pridružena zemlja	2 690	0,4 %	14 %	75	0,1 %	92	0,2 %
Švicarska – nepridružena treća zemlja	12 101	2 %	21 %	2827	2 %	126	0,2 %
Treće zemlje	49 748	8 %	20 %	9062	7 %	780	1 %
UKUPNO	644 657	–	–	120 472	–	52 761	–

Tablica 2: Zemlja podrijetla podnositelja zahtjeva i korisnika

Ključni smjerovi učinka

Izvor: Ključni smjerovi učinka na dan 5. siječnja 2026.

Ključni smjerovi učinka (KIP) uvedeni su u Obzor Europa kako bi se učinak programa pratio na temelju kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih pokazatelja.

Podaci se uglavnom temelje na sustavu periodičnog izvješćivanja o projektu. U vrijeme provođenja ove analize zaključena su 2664 projekta (14 %), a za 40 % projekata dovršeno je najmanje jedno periodično izvješće. Ovaj odjeljak bavi se isključivo kratkoročnim pokazateljima jer je za procjenu srednjoročnih i dugoročnih pokazatelja potrebno dovršiti veći broj projekata.

Znanstveni učinak

- U okviru programa Obzor Europa dosad je objavljeno 18 478 recenziranih publikacija (KIP 1).
- U Obzoru Europa sudjeluje 126 407 istraživača na početku karijere (KIP 2), od čega su 44 % žene.

- Korisnici programa omogućili su otvoreni pristup za 80,8 % rezultata istraživanja u okviru programa (publikacije, skupovi podataka, softver) (KIP 3).

Društveni učinak

- Više od 99 % svih rezultata programa Obzor Europa označeno je kao relevantno za jedan od prioriteta politike EU-a, odnosno prioritete Komisije za razdoblje 2019. – 2024., ciljeve održivog razvoja ili ciljeve prilagodbe klimatskim promjenama / ublažavanja klimatskih promjena (KIP 4)⁷.
- U okviru projekata misija EU-a objavljeno je 206 recenziranih publikacija i 284 inovativna rezultata (KIP 5).
- U okviru 41 % projekata postoje strukturirani mehanizmi za uključivanje javnosti ili krajnjih korisnika u zajedničko stvaranje sadržaja istraživanja i inovacija (KIP 6).

Gospodarski/tehnološki učinak

- U okviru projekata prijavljeno je 7645 inovacijskih rezultata (proizvodi, procesi, metode itd.). Osim toga, korisnici su već prijavili 283 rezultata zaštićena pravima intelektualnog vlasništva koji nisu povjerljivi, od čega su 94 patentne prijave, a očekuje se da će se taj broj povećati nakon ukidanja oznake povjerljivosti za većinu prijave (KIP 7).
- Financiranim projektima podupire se najmanje 95 798 radnih mjesta (zaposlenici u ekvivalentu punog radnog vremena) u pravnim subjektima sudionicima (KIP 8).
- Uz početno ulaganje EU-a, sudionici projekata proveli su izravna zajednička ulaganja u iznosu od najmanje 12,9 milijardi EUR (KIP 9).

Fokus na europskim partnerstvima

Izvor: podaci platforme Horizon Dashboard o projektima na dan 5. siječnja 2026.

Do kraja 2025. bila su aktivna 54 europska partnerstva, a za dva je sporazum o partnerstvu trebao biti potpisan u siječnju 2026. te za još četiri kasnije. U okviru svih partnerstava potpisano je ukupno 1345 sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, u kojima je sudjelovalo 9568 sudionika, uz doprinos EU-a u od 12,5 milijardi EUR.

Od 2021. **10 aktivnih zajedničkih poduzeća**⁸ potpisalo je 701 sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od **6,7 milijardi EUR**, u kojima je sudjelovalo 5350 sudionika. Osim toga, **4,3 milijarde EUR** iz programa Obzor Europa dodijeljeno je za **11 partnerstava za zajedničke programe**, pri čemu su potpisana 635 sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s 4944 različite organizacije. Kad je riječ o **sufinanciranim partnerstvima**, potpisano je 18 sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi EUR, u kojima su sudjelovala 754 sudionika.

⁷ JRC i EIT nisu uključeni u izračun.

⁸ Institucionalizirana partnerstva na temelju članka 187. UFEU-a.

Fokus na misijama EU-a

Izvor: podaci platforme Horizon Dashboard o prijedlozima i projektima na dan 5. siječnja 2026.

U okviru programa rada za 2025. objavljeno je devet poziva na podnošenje prijedloga za misije. Od 2021. do 2025. u okviru poziva na podnošenje prijedloga za misije podneseno je 1515 prihvatljivih prijedloga. Potpisan je 321 sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava, u kojima je sudjelovalo 3845 korisnika, u ukupnom iznosu od 2,48 milijardi EUR.

3.4. Detaljna analiza: izvješća o praćenju Obzora Europa (Horizon Europe Monitoring Flashes) i druge studije

Tijekom 2025. objavljeno je nekoliko tematskih izvješća o provedbi i uspješnosti programa Obzor Europa:

- izvješće o praćenju s [pregledom rodne ravnopravnosti u programima EU-a za istraživanje i inovacije](#),
- izvješće o praćenju s pregledom [doprinosa iz programa Obzor Europa za pet misija EU-a](#),
- studija provedena radi [kvantifikacije koristi programa Obzor Europa za okoliš](#), posebno na temelju ušteda energije ili resursa,
- studija o procjeni [makroekonomskog učinka programa Obzor Europa](#) na BDP i zapošljavanje,
- izvješće o praćenju [primjene razina tehnološke spremnosti u programu Obzor Europa](#),
- studija u kojoj se analizira [20 godina \(civilnog\) istraživanja u području sigurnosti](#) koje financira EU.

Međuevaluacija programa Obzor Europa

Komisija je u travnju objavila [međuevaluaciju](#) programa Obzor Europa. Objavljena je i Komunikacija Europskom parlamentu i Vijeću u kojoj se navode [stečena iskustva i prijedlozi za buduće djelovanje](#). Ključni rezultati pokazuju da program Obzor Europa ima znatan učinak zahvaljujući konkretnim inovacijama i znanstvenoj izvrsnosti. Program pojačava učinak inovacija, pri čemu svaki euro uložen u okviru Fonda EIC-a privlači više od tri eura privatnih ulaganja. Povećalo se i sudjelovanje država članica širenja, s 47 % u okviru programa Obzor 2020. na 58 %.

Procjena učinka i prijedlozi budućeg programa Obzor Europa i Europskog fonda za konkurentnost

Komisija je objavila i [procjenu učinka za budući program Obzor Europa \(2028. – 2034.\) i novi Europski fond za konkurentnost](#). Nakon toga donijela je prijedloge o dva međusobno povezana programa za potporu cijelom putu inovacija, od laboratorija do tržišta. Donijela ih je u srpnju te su zakonodavci trenutačno pregovaraju o njima.

3.5. Diseminacija i korištenje rezultata

Komisija je nastavila voditi i razvijati [platformu za rezultate programa Obzor](#) i uslugu [Booster](#) kako bi poduprla korisnike programa Obzor Europa u diseminaciji i korištenju njihovih rezultata. Na platformi za rezultate programa Obzor objavljeno je 569 novih rezultata te je okviru nje 25 poduzeća aktivno poduprto u izlasku na tržištu namjenskim financiranjem i prilikama za sudjelovanje u događanjima za ulagače. U okviru usluge Booster pružene su 764 usluge, od usluga diseminacije do potpore za izlazak na tržište, za 1602 korisnika.

Komisija je izradila nekoliko publikacija [CORDIS-a](#), uključujući 20 tematskih paketa, 10 videa „Kratki pregled rezultata” i 10 epizoda podcasta CORDIScovery.

3.6. Provedba i praćenje programa Euratoma

Nakon [prijedloga](#) Komisije Vijeće je donijelo [produljenje programa Euratoma za istraživanja i osposobljavanje](#) za 2026. i 2027. na temelju [privremene evaluacije](#) programa za razdoblje 2021. – 2025.

Ukupni proračun programa za razdoblje 2021. 2025. iznosi 1,38 milijardi EUR. Provodi se izravnim i neizravnim aktivnostima, za koja je namijenjeno 38,5 % odnosno 61,5 % proračuna. U okviru tematskog područja neizravnih aktivnosti do kraja 2025. potpisan je 61 sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte, uključujući četiri sufinancirana partnerstva. U tim je aktivnostima sudjelovalo 578 sudionika te je za njih izdvojeno 816 milijuna EUR doprinosa Euratoma.

Komisija je u rujnu predstavila prijedlog sljedećeg programa Euratoma za istraživanja i osposobljavanje (2028. – 2032.).

a) Izravne nuklearne aktivnosti JRC-a

JRC je 2025. objavio 102 recenzirana članka o nuklearnom istraživanju, 90 tehničkih izvješća i tri referentna dokumenta, utvrdio tri validirane metode uključene u međunarodne knjižnice nuklearnih podataka, osmislio četiri tehnička sustava za jačanje nuklearnih zaštitnih mjera i dao jedan doprinos međunarodnim normama.

Pridonio je i [Strateškom akcijskom planu za male modularne reaktore](#), koji je podržao Europski industrijski savez za male modularne reaktore, s ciljem da im se omogući siguran razvoj i uvođenje do 2030.

b) Neizravne aktivnosti programa Euratoma za istraživanje i osposobljavanje

Komisija je pokrenula niz inicijativa kako bi se ublažio manjak specijaliziranih nuklearnih vještina, posebno u području nuklearne sigurnosti, inovativnih tehnologija i radiološke zaštite. U okviru [projekta Skills4Nuclear](#) podupire se razvoj kvalificirane radne snage za postojeće i nove nuklearne tehnologije. Istodobno je [sufinancirano partnerstvo PIANOFORTE](#) koje čini 108 partnera iz 26 zemalja objavilo treći transnacionalni otvoreni poziv na podnošenje prijedloga i odabralo šest novih projekata. U okviru [sufinanciranog partnerstva EURAD 2](#) dodatno su se ojačani europski kapaciteti zahvaljujući pokretanju njegova programa mobilnosti.

4. PLANOVI ZA 2026.

Komisijin cilj 2026. je ojačati europski ekosustav istraživanja i inovacija **Europskim aktom o inovacijama i Aktom o europskom istraživačkom prostoru**. Time će se ubrzati uvođenje inovacija na tržište, uskladiti prioritete EU-a i nacionalni prioritete te pomoći u postizanju cilja ulaganja u istraživanje i inovacije od 3 % BDP-a u cijelom EU-u. Tim će se inicijativama olakšati ulazak inovativnih ideja na tržište u svim sektorima, čime će se smanjiti fragmentacija, i poboljšati slobodno kretanje istraživača, znanja i tehnologije.

U 2026. pokrenut će se [Fond za *scale-up* poduzeća u Europi](#) u vrijednosti od više milijardi eura za potporu najperspektivnijim europskim poduzećima u području strateške tehnologije i donijeti [Akt o naprednim materijalima](#), čiji je cilj ubrzati inovacije i širenje proizvodnje naprednih materijala. Pokrenut će se i nove inicijative u području istraživanja i inovacija, među ostalim u području **umjetne inteligencije, baterija, pristupa podacima, zdravlja, klime, poljoprivrede, ruralnog razvoja, bioraznolikosti, oceana i otpornosti vodoopskrbe**.